

U 47/2026 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om ett avtal mellan Europeiska unionen och Republiken Peru om utbyte av personuppgifter mellan Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och behöriga myndigheter i Peru med ansvar för bekämpning av grov brottslighet och terrorism

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen statsrådets skrivelse om ett avtal mellan Europeiska unionen och Republiken Peru om utbyte av personuppgifter mellan Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och behöriga myndigheter i Peru med ansvar för bekämpning av grov brottslighet och terrorism.

Helsingfors 16.7.2026

Inrikesminister Mari Rantanen

Polisdirektör Hannele Taavila

AVTAL MELLAN EUROPEISKA UNIONEN OCH REPUBLIKEN PERU OM UTBYTE AV PERSONUPPGIFTER MELLAN EUROPEISKA UNIONENS BYRÅ FÖR SAMARBETE INOM BROTTSBEKÄMPNING (EUROPOL) OCH BEHÖRIGA MYNDIGHETER I PERU MED ANSVAR FÖR BEKÄMPNING AV GROV BROTTSLIGHET OCH TERRORISM

1 Bakgrund

I vår globaliserade värld blir den grova brottsligheten och terrorismen alltmer internationell och mångskiftande. Enligt kommissionen bör brottsbekämpande myndigheter därför ges fullständiga möjligheter att samarbeta med externa partner för att säkerställa medborgarnas säkerhet. I enlighet med strategin för EU:s säkerhetsunion (COM(2020) 605 final) kan Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (nedan *Europol*) spela en viktig roll genom att utöka sitt samarbete med tredjeländer för att bekämpa brott och terrorism i samverkan med EU:s andra externa politikområden och verktyg. EU:s strategi från april 2021 för att bekämpa organiserad brottslighet (COM(2021) 170 final) framhöll att det fanns ett brådskande behov av att vidareutveckla Europol:s underrättelseverksamhet inriktad på grov och organiserad brottslighet och att utvidga informationsutbytet och utredningsåtgärderna till (fler) länder och regioner utanför EU som är knutpunkter för organiserad högriskbrottslighet som påverkar EU-medlemsstaterna.

Enligt kommissionens bedömning stödjer samarbete med de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i Peru bekämpningen av internationell grov brottslighet och terrorism och förbättrar säkerheten i Europa och den övriga världen. Men eftersom en giltig rättslig grund saknas i unionsrätten kan behöriga myndigheter i Peru med ansvar för bekämpning av grov brottslighet och terrorism inte ta emot personuppgifter från Europol. Detta utgör ett hinder för att vidareutveckla samarbetet. Av dessa skäl anser kommissionen att det vore viktigt att ingå ett avtal som möjliggör utbyte av personuppgifter och andra data än personuppgifter mellan Europol och de behöriga myndigheterna i Peru.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794 av den 11 maj 2016 ändrade den rättsliga ramen för utbyte av personuppgifter mellan Europol och tredjeland. Sedan förordningen trädde i kraft den 1 maj 2017 har befogenheten att ingå internationella avtal mellan Europol och tredjeland övergått till unionen i enlighet med artikel 218 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan *EUF-fördraget*) som innehåller bestämmelser om förfarandet för att förhandla fram ett avtal på unionens vägnar. På förslag från kommissionen har rådet redan antagit nio förhandlingsbemyndiganden avseende tredjeland (Algeriet, Egypten, Israel, Jordanien, Libanon, Marocko, Nya Zeeland, Tunisien och Turkiet) och ett bemyndigande att förhandla om ett övergripande avtal med Interpol som även omfattar utbyte av personuppgifter med Europol. Det första avtalet undertecknades med Nya Zeeland i juni 2022 ((EU) 1090/22).

Den 22 februari 2023 och den 9 mars 2023 gav kommissionen fem separata rekommendationer till rådets beslut om bemyndigande att inleda förhandlingar om avtal mellan Europeiska unionen och Ecuador, Brasilien, Bolivia, Peru och Mexiko om utbyte av personuppgifter mellan Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och de behöriga myndigheterna i Ecuador, Brasilien, Bolivia, Peru och Mexiko med ansvar för att bekämpa grov

brottslighet och terrorism. En E-skrivelse om förhandlingsmandaten (E 3/2023 rd) har överlämnats till riksdagen (COM/2023/131 final).

På grundval av rådets beslut inledde kommissionen förhandlingar med de behöriga myndigheterna i Peru. Rådets generalsekretariat översände den 22 juni 2026 till medlemsstaterna ett utkast till avtal mellan Europeiska unionen och Republiken Peru om utbyte av personuppgifter mellan Europol och behöriga myndigheter i Peru med ansvar för bekämpning av grov brottslighet och terrorism. Utkastet till avtal lades fram för rådets arbetsgrupp för brottsbekämpning i sammansättningen för polisiära ärenden (LEWP-Police) den 23 juni 2026. Det är fråga om ett utkast som tagits fram för parafering, och avtalet har inte ännu paraferats eller slutgiltigt godkänts.

2 Förslagets syfte

Förslaget till avtal gäller samarbete mellan Europeiska unionen och Republiken Peru om utbyte av personuppgifter och andra data än personuppgifter mellan Europol och behöriga myndigheter i Peru med ansvar för bekämpning av grov brottslighet och terrorism.

Syftet med samarbetsavtalet är att utveckla förbindelserna mellan Europol och Peru så att avtalsparterna kan samarbeta effektivt och sinsemellan utbyta uppgifter för att bekämpa grov brottslighet och terrorism, samtidigt som det säkerställer tillräckliga åtgärder för skydd av integriteten och personuppgifter för individer samt av de övriga grundläggande fri- och rättigheterna och mänskliga rättigheterna.

3 Förslagets huvudsakliga innehåll

Utkastet till avtal mellan Europeiska unionen och Peru motsvarar till sitt upplägg och innehåll till stor del utkasten till unionens övriga avtal om operativt samarbete mellan Europol och tredjeländer.

Enligt skälen påverkar avtalet inte sådan internationell rättslig hjälp mellan Peru och medlemsstaterna som möjliggör utbyte av personuppgifter. Utkastet till avtal innehåller inte heller ålägganden för myndigheter att överföra personuppgifter eller andra data än personuppgifter, utan utbyte av uppgifter med stöd av avtalet sker frivilligt.

Kapitel 1 i det föreslagna utkastet till avtal innehåller bestämmelser om mål, tillämpningsområde och definitioner som ska tillämpas på avtalet. Enligt utkastet till artikel 1 är syftet att etablera samarbetsrelationer mellan Europol och de behöriga myndigheterna i Peru och möjliggöra utbyte av personuppgifter och andra data än personuppgifter mellan parterna. Den behöriga myndigheten i Peru är enligt bilaga II till avtalsutkastet Perus nationella polis.

Kapitel 2 i utkastet utgör den centrala delen av avtalet och gäller informationsutbyte och dataskydd. Utkastet bidrar till att säkerställa en hög nivå på dataskyddet. I artiklarna 3–15 i utkastet fastställs ändamålen för behandlingen av personuppgifter, de allmänna principerna för dataskydd, de bestämmelser som ska tillämpas på behandlingen av särskilda kategorier av uppgifter, automatiserad behandling av personuppgifter, vidareöverföring av mottagna personuppgifter samt de registrerades rättigheter, som bland annat gäller rätten till tillgång, rätten till rättelse, radering och begränsning, anmälan av personuppgiftsincidenter, loggar, tillsyn samt rättslig prövning.

Enligt artikel 3 i utkastet får personuppgifter endast behandlas för de syften som anges i artikeln, det vill säga för att förebygga, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga

påföljder inom de ramar som anges i artikel 4.5 och inom ramen för de behöriga myndigheternas respektive mandat. Dessutom ska den behöriga myndigheten senast vid tidpunkten för överföringen av personuppgifter ange minst ett särskilt ändamål för överföringen av uppgifterna.

Artikel 4 i avtalsutkastet innehåller bestämmelser om de allmänna principer för dataskydd som ska iakttas vid överföring av personuppgifter. Enligt artikel 4.5 ska båda parterna säkerställa att personuppgifter som överförs enligt avtalet inte har erhållits i strid med de mänskliga rättigheter som erkänns i internationell rätt som är bindande för parterna. Vardera parten ska även säkerställa att de mottagna personuppgifterna inte används för att begära, utdöma eller verkställa dödsstraff eller någon form av grym eller omänsklig behandling.

Artikel 5 i utkastet gäller kategorier av registrerade och särskilda kategorier av personuppgifter samt ytterligare skyddsåtgärder för dem. Punkt 1 i artikeln begränsar överföring och behandling av personuppgifter för brottsoffer, vittnen och andra personer som kan lämna information om ett brott samt av personer under 18 år. Överföring och behandling är tillåtna endast om de i enskilda fall är absolut nödvändiga och proportionella för att förebygga brott. Punkt 2 i artikeln innehåller en motsvarande begränsning när det gäller överföring och annan behandling av personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening, genetiska uppgifter, biometriska uppgifter som behandlas för att unikt identifiera en fysisk person och uppgifter om en persons hälsa eller en persons sexualliv eller sexuella läggning. Vid behandling av personuppgifter i enlighet med artikel 3.1 och 3.2 ska parterna säkerställa att lämpliga ytterligare säkerhetsåtgärder vidtas.

Artikel 6 i utkastet förbjuder beslut som enbart grundar sig på automatiserad behandling av personuppgifter, inbegripet profilering, som kan ha negativ rättsverkan på den registrerade eller i betydande grad påverkar den registrerade. Det är tillåtet att avvika från förbudet, om besluten enligt lag är tillåtna för att förebygga brott och om lämpliga skyddsåtgärder för den registrerades fri- och rättigheter tillämpas på besluten. Den registrerade ska åtminstone ha rätt att kräva att uppgifterna behandlas av en fysisk person.

Artikel 7 i utkastet begränsar vidareöverföring av mottagna personuppgifter. Utgångspunkten för vidareöverföring är i princip att den part som gett uppgiften ger sitt uttryckliga samtycke till vidareöverföringen på förhand, att uppgiften används för samma ändamål för vilket uppgifterna ursprungligen utbyttes och att vidareöverföringen omfattas av samma villkor och skyddsåtgärder som den ursprungliga överföringen. Avtalet innehåller vissa avgränsade undantag från kravet på förhandstillstånd. Uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter får överföras vidare endast om det är absolut nödvändigt och proportionerligt för att förebygga brott i enskilda fall.

Bestämmelser om den registrerades rättigheter finns i artiklarna 8–15. Dessa omfattar bland annat den registrerades rätt att få information, rätt att rätta eller radera uppgifter eller begränsa tillgången till dem samt rätt att få information om en personuppgiftsincident. När det gäller individens rättigheter föreskrivs det dessutom om oberoende och effektiv tillsyn samt administrativ och rättslig prövning. Enligt artikel 12 i utkastet ska behovet av att lagra personuppgifterna i vilket fall som helst ses över senast tre år efter överföringen, och om inget motiverat och dokumenterat beslut om lagring av uppgifterna har fattats, ska uppgifterna automatiskt raderas efter tre år.

Kapitel 3 i avtalsutkastet innehåller bestämmelser om säkerställande av skyddet för andra data än personuppgifter. I artikel 16 fastställs dataskyddsprinciperna för andra data än

personuppgifter, och artikel 17 innehåller bestämmelser om vidare överföring av andra data än personuppgifter.

I kapitel 4 i utkastet (artiklarna 18 och 19) preciseras de allmänna bestämmelserna om utbyte av personuppgifter och andra data än personuppgifter, bland annat vad gäller bedömningen av informationskällans tillförlitlighet och informationens riktighet samt informationssäkerheten.

Kapitel 5 (artiklarna 20–22) i utkastet innehåller bestämmelser om tvistlösning, avbrytande av tillämpningen av avtalet och uppsägning av avtalet. De personuppgifter och andra data än personuppgifter som överförts med stöd av avtalet före avbrytandet eller uppsägningen, ska fortsättningsvis behandlas i enlighet med avtalet.

Kapitel 6 (artiklarna 23–33) i utkastet innehåller avtalets slutbestämmelser, inklusive bestämmelser om förhållandet till andra internationella instrument, arrangemang för utbyte av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter, behandling av begäranden om utlämnande av uppgifter, nationella kontaktpunkter och sambandsmän, säkra kommunikationsförbindelser, utgifter, underrättelse av genomförande av avtalet, avtalets ikraftträdande och tillämpning, ändringar och kompletteringar samt översyn och utvärdering av avtalet. Enligt bilaga IV till avtalsutkastet ska den nationella kontaktpunkten i Peru vara avdelningen för internationella ärenden vid Perus nationella polis (DIRASINT-PNP).

4 Förslagets rättsliga grund och förhållande till proportionalitets- och subsidiaritetsprinciperna

Förhandlingarna om avtalet förs på unionens vägnar i ett förfarande enligt artikel 218 i EUF-fördraget. Enligt bestämmelserna i förordning (EU) 2016/794 (s.k. Europolförordningen), särskilt de som gäller överföring av personuppgifter från Europol till tredjeländer och internationella organisationer, får Europol föra över personuppgifter till en myndighet i ett tredjeland på grundval av ett internationellt avtal som ingåtts mellan unionen och tredjelandet i enlighet med artikel 218 i EUF-fördraget och som erbjuder tillräckliga skyddsåtgärder för skyddet av den personliga integriteten och enskildas grundläggande fri- och rättigheter.

Den materiella rättsliga grunden för avtalet kan fastställas exakt först när avtalstexten är klar. Den materiella rättsliga grunden för rådets bemyndigande att inleda förhandlingar om ett avtal med Peru var artikel 16.2 och artikel 88 i EUF-fördraget. Enligt den förstnämnda bestämmelsen ska Europaparlamentet och rådet i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet fastställa bestämmelser om skydd för enskilda personer när det gäller behandling av personuppgifter hos unionens institutioner, organ och byråer och i medlemsstaterna, när dessa utövar verksamhet som omfattas av unionsrättens tillämpningsområde, samt om den fria rörligheten för sådana uppgifter. Oberoende myndigheter ska kontrollera att dessa bestämmelser följs. Den senare bestämmelsen handlar om genomförandet av Europols uppgifter och verksamhet. Mot bakgrund av de rättsliga grunder som anges ovan ska rådet fatta beslut om undertecknande och ingående av avtalet på unionens vägar med kvalificerad majoritet i enlighet med artikel 218.8 i EUF-fördraget. Enligt statsrådets bedömning är de ovannämnda materiella rättsliga grunderna lämpliga.

Rådets beslut om undertecknande av avtalet kräver varken samråd med eller godkännande av Europaparlamentet. Rådets beslut om ingående av avtalet kräver dock parlamentets godkännande i enlighet med artikel 218.6 a i EUF-fördraget. Parlamentet ska informeras om ärendet i alla skeden av förfarandet i enlighet med artikel 218.10 i EUF-fördraget.

Man kan uppnå syftet med det föreslagna avtalet endast genom att ingå ett bindande internationellt avtal om nödvändiga samarbetsåtgärder och i detta avtal säkerställa skyddet av de grundläggande rättigheterna. Enligt statsrådets bedömning är förslaget förenligt med proportionalitetsprincipen.

5 Förslagets konsekvenser

Avtalet främjar parternas möjligheter att förebygga och bekämpa brottslighet, inbegripet grov brottslighet och terrorism, Avtalet har inga konsekvenser för Finlands nationella lagstiftning. Ett eventuellt avtal skulle som en del av unionsrätten bli bindande även för Finland, och det krävs inte något separat ikraftsättande.

Avtalet får inte några ekonomiska konsekvenser för Finland. Enligt den information som finns tillgänglig förväntas avtalet inte påverka unionens budget.

6 Förslagets förhållande till grundlagen samt till de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna

Avtalet får inga konsekvenser för Finlands nationella lagstiftning.

Det föreslagna avtalet har betydelse med tanke på det skydd för personuppgifter som tryggas i 10 § 1 mom. i grundlagen. Enligt detta moment utfärdas närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag. Skyddet av personuppgifter behandlas också i artikel 8 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, som värnar vars och ens rätt till skydd av personuppgifter. Denna artikel kräver att personuppgifter behandlas lagenligt för bestämda ändamål och på grundval av den berörda personens samtycke eller någon annan legitim och lagenlig grund. Även artikel 8 i Europakonventionen om mänskliga rättigheter innehåller bestämmelser om rätten för var och en till respekt för sitt privatliv. På sådan behandling av personuppgifter som utförs av EU:s institutioner, organ och byråer tillämpas Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 (nedan *dataskyddsförordningen för institutioner*), såvida det inte finns särskilda bestämmelser om denna behandling.

Avtalsutkastet gäller överföring av operativa personuppgifter till tredjeländer. Enligt unionsrätten får personuppgifter överföras från unionen till ett tredjeland endast om detta land säkerställer en skyddsnivå för personuppgifter som i huvudsak motsvarar den skyddsnivå som säkerställs för dessa personuppgifter i unionen. I avtalsutkastet är det fråga om ett sådant rättsligt avtal som krävs i Europolförordningen och som ingåtts mellan unionen och tredjelandet i enlighet med artikel 218 i EUF-fördraget, vilket måste erbjuda tillräckliga skyddsåtgärder för den personliga integriteten och enskildas grundläggande fri- och rättigheter. Utkastet innehåller bestämmelser om lämpliga skyddsåtgärder för att säkerställa skyddet av personuppgifter.

De skyddsåtgärder som nämns är bland annat begränsning av användningsändamålet och villkor för behandlingen av uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter. Dessutom innehåller utkastet särskilda bestämmelser om bland annat förvaringstider, logguppgifter, datasäkerhet och säkerställande av individuella rättigheter. Statsrådet bedömer att avtalsutkastet innehåller lämpliga skyddsåtgärder för säkerställandet av nivån på skyddet av personuppgifter.

7 Ålands behörighet

Enligt 18 § 6 punkten i självstyrelselagen för Åland har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om allmän ordning och säkerhet med de undantag som nämns i 27 § 27, 34 och 35 punkten. Avtalet gäller ett internationellt avtal mellan Europol och de behöriga myndigheterna i Peru

som hänför sig till unionens yttre förbindelser och brottsbekämpningssamarbete samt till skyddet av personuppgifter. Förslaget bedöms inte få sådana konsekvenser för den nationella lagstiftningen som skulle påverka Ålands behörighet.

8 Behandling av förslaget i Europeiska unionens institutioner och de övriga medlemsstaternas ståndpunkter

Rådets generalsekretariat översände den 22 juni 2026 ett utkast till avtal mellan Europeiska unionen och Republiken Peru om utbyte av personuppgifter mellan Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och behöriga myndigheter i Peru med ansvar för bekämpning av grov brottslighet och terrorism.

Kommissionen avser lägga fram utkastet till avtal för rådets arbetsgrupp för brottsbekämpning, i polisiär sammansättning (LEWP-Police) den 23 juni 2026. Målet är att avtalet ska paraferas före utgången av juli 2026. Peru har tillsvidare inte paraferat eller slutgiltigt godkänt avtalet. Tillämpning av avtalet förutsätter dessutom att de underrättelser av genomförandet som avses i artikel 29 i avtalsutkastet godkänns av parterna via diplomatiska kanaler. Exaktare information om medlemsstaternas ståndpunkter saknas i detta skede.

9 Nationell behandling av förslaget

Om kommissionens förhandlingsmandat har följande E-skrivelse (E 3/2023 rd) överlämnats till riksdagen: Statsrådets utredning om rekommendationer till rådets beslut om bemyndigande att inleda förhandlingar om avtal mellan Europeiska unionen och Ecuador, Brasilien, Bolivia, Peru och Mexiko om utbyte av personuppgifter mellan Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och de behöriga myndigheterna i Ecuador, Brasilien, Bolivia, Peru och Mexiko med ansvar för att bekämpa grov brottslighet och terrorism.

Denna U-skrivelse har utarbetats vid inrikesministeriet och behandlats i ett skriftligt förfarande i sektionen för rättsliga och inrikes frågor (EU7) den 2–7 juli 2026.

10 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet stöder ingående av avtalet med Peru. Statsrådet anser att avtalet är till fördel för Finland, eftersom det bedöms främja förebyggandet och bekämpningen av brottslighet, inbegripet grov brottslighet och terrorism, som riktas mot Europa. Avtalet bidrar också till att främja regeringsprogrammets föresats om kraftig bekämpning av organiserad brottslighet samt till att säkerställa en hög nivå på dataskyddet.